

Limosa lapponica

Myrspov

Fåglar

NE NA LC DD NT VU EN CR RE

Sårbar (VU)
D1

Klass: Aves (fåglar), **Ordning:** Charadriiformes (vadarfåglar), **Familj:** Scolopacidae (snäppor), **Släkte:** *Limosa*, **Art:** *Limosa lapponica* - myrspov (Linnaeus, 1758) **Synonymer:** *Scolopax lapponica* Linnaeus, 1758

Kännetecken

Med en kroppslängd på 33–41 cm är myrspoven den minsta av våra fyra spovarter. Hanen är i praktdräkt en grann fågel i sin intensivt rödbruna dräkt medan honan är betydligt mer diskret färgad i gulbruna toner. Till skillnad mot den snarlika rödspoven saknar myrspoven vita vingband, den har en vit ryggkil och den långa näbben är dessutom svagt uppåtböjd till skillnad från rödspovens raka. På häckningsplatsen är den oftast mycket högljudd och både spel- och varningslåten är påfallande gnälliga och nasala.

Utbredning och status

Redan år 1695 noterades myrspov från de svenska fjällen av Olof Rudebeck. Den första häckningen påträffades 1900 i Torne lappmark. Sedan dess myrspoven sakta ökat i antal och etablerat sig i nya områden, troligen i samtliga lappmarker, och beståndet beräknas för närvarande uppgå till 200 (100–300) par. Fasta kända förekomster finns i Ammarnäsområdet, Lycksele lappmark, Sjauna och lågfjällsområdet mellan Kaitum och Kalix älvar, båda i Lule lappmark. I Torne lappmark häckar arten i lågfjällsområdet väster om Kiruna samt i dess nordligaste delar kring Taavavuoma och Karesuando. Förekomsten i det senare området var länge den enda kända i landet. Förutom i nämnda lappmarker finns förmodligen fasta förekomster även i Pite och Åsele lappmarker samt i Härjedalen. Eftersom myrspoven vanligtvis håller till i miljöer som inte så ofta besöks av människor kan det fortfarande finnas oupptäckta häckningsområden kvar. Samtidigt är arten iögonfallande då den både är grannt färgad och högljutt varnar för inkräktare på långt håll, så förmodligen är det troligen endast enstaka par istället för större koncentrationer som har undgått upptäckt. Vissa år verkar myrspoven inte häcka alls, troligen på grund av för dåliga klimatförhållande på häckningslokalerna som exempelvis sen snösmältning, och kan då helt utebliva från sina häckningsplatser. Detta gör att bestånden kan växla kraftigt från år till år vilket försvårar populationsuppskattningar. Myrspovens utbredningsområde omfattar de nordligaste delarna av Norge, Sverige, Finland, Ryssland samt Alaska. Populationen i Norge är stabil och beräknas uppgå till 1000–3000 par. Det finska beståndet minskade kraftigt vid sekelskiftet, där den troligaste orsaken uppges vara äggsamling. På 1950-talet började de finska myrspovarnas antal att åter öka, men har fortfarande inte nått 1800-talets nivå. Den finska stammen beräknas idag till maximalt 300 par.

Ekologi

Myrspoven häckar först vid två års ålder, och då vanligen på myrar och blötare hedar i fjällområden och tundramarker. Vanliga grannar brukar vara både småspov och fjällabb. På lämpliga häckningsplatser förekommer ofta flera par tillsammans och dessa bildar då antydning till kolonihäckning. Myrspoven försvarar emellertid ett rätt stort revir så det kan ofta vara flera hundra meter mellan bona. Boet läggs vanligen på en torrare plats eller upphöjning, där boet formas direkt på marken med bara lite vegetationsrester till bokant. Äggen, vanligen 3–4, läggs i slutet av maj till början av juni och kläcks efter en ruvningstid på 22–24 dagar. Båda föräldrarna ruvar och deltar i uppfödningen av ungarna som blir flygga efter 28–35 dagar. I juli börjar de första fåglarna sin flyttning, men kulmen av flyttande fåglar längs våra kuster (huvudsakligen fåglar från Ryssland) sker i skiftet augusti/september. Vintern tillbringar vår skandinaviska population vid Västeuropas kuster där myrspovarna kan bilda stora flockar på tusentals individer. En viss andel av ungfågeln stannar första året i vinterkvarteren och flyttar norrut igen först under andra levnadsåret. Födan utgörs av evertebrater som maskar, mollusker, kräftdjur och insekter. Den äldsta kända myrspoven blev 17 år och 11 månader.

Hot

Det finska beståndet har tidigare påverkats kraftigt av äggsamling, vilket även idag skulle kunna utgöra ett hot också mot den svenska populationen. Än så länge finns det dock ingen kännedom om något sådant i Sverige. På sikt kan myrspoven vara hotad i sina vinterkvarter där fåglarna koncentreras till vissa områden. Påverkan kan där ske från exempelvis förereningar, exploatering (t.ex. hotellbyggen) eller genom direkta störningar (ökat friluftsliv).

Åtgärder

Inga kända hot föreligger idag mot den svenska populationen. Emellertid är arten så pass fåtalig att det är motiverat med regelbundna inventeringar i de tre kända kärnområdena så att eventuella hot upptäcks på ett tidigt stadium. Önskvärt vore också att få en mer heltäckande bild av dess utbredning i Sverige. Givetvis bör inte häckningsområdena utsättas för exploateringar av olika slag. Internationell samverkan bör ske för att skydda de viktigaste rast- och övervintringsområdena för arten.

Övrigt

Utländska namn – NO: Lappspove, DK: Lille kobbersnepe, FI: Punakuiiri, GB: Bar-tailed godwit Den svenska populationsstorleken uppfyller kriteriet för placering under kategorin *Starkt hotad* (EN). Artens relativt stabila stam under hela 1900-talet, som en utlöpare av det norsk-finska beståndet om flera tusen par, är motiv för nedgradering av försvinnanderisken till *Sårbar* (VU) p.g.a. relativt goda invandringsmöjligheter om den skulle försvinna. Myrspov är förtecknad i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv (rådets direktiv 79/409/EEG) och ingår i Natura 2000. Den är även förtecknad i Bernkonventionen bilaga III (skyddade djurarter), Bonnkonventionen bilaga II (flyttande arter) samt AEWA (African-Euroasian Waterbird Agreement). Myrspov är fredad enligt jaktförordningen (1987:905).

Naturvård

Konventioner: Fågeldirektivet, Bernkonventionens bilaga III, Bonnkonventionens bilaga II, AEWA, Typisk art i 7320 Palsmyrar (Alpin region (ALP)), Typisk art i 1140 Blottade ler- och sandbottnar (Alpin region (ALP) och Boreal region (BOR))

Fridlysning: Fridlyst enl. 4 § Artskyddsförordningen. Räknas även som vilt, vilket betyder att den är fredad men kan vara jaktbar enligt jaktförordningen eller jaktlagen.

Rödlistning i andra länder

Global rödlistning: NT (2015)

Litteratur

- BirdLife International 2004. *Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status*. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Cramp, S. & Simmons, K.E.L. 1983. *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa, the birds of the Western Palearctic*. Volume 3. Oxford university press, Oxford.
- Del Hoyo, J., Elliott, A. & Sargatal, J (red.) 1996. *Handbook of the birds of the world*. Volume 3. Lynx Edicions, Barcelona.
- Green, M., Piersma, T., Jukema, J., De Goeij, P., Spaans, B. & Van Gils, J.A. 2002. Radio-telemetry observations of the first 650 km of the migration of Bar-tailed Godwits *Limosa lapponica* from the Wadden Sea to the Russian Arctic. *Ardea* 90(1): 71-80.
- Green, M., Blomqvist, S. & Lindström, Å. 2003. The spring migration of two Bar-tailed Godwit *Limosa lapponica* populations in Sweden. *Ornis Svecica* 13(1): 1-15.
- Hussell, D.J.T. 2004. Incubation period and behavior at a bar-tailed Godwit nest. *Wilson Bulletin* 116(2): 177-178.
- Höglund, N. 1949. Myrspöven, *Limosa lapponica* (L.) häckande i Karesuando. *Vår Fågelvärld* 8: 84-88.
- Mullarney, K., Svensson, L. & Zetterström, D. 2009. *Fågelguiden, Europas och Medelhavsområdets fåglar i fält*. Albert Bonniers Förlag. Stockholm.
- SOF. 2002. *Sveriges fåglar*. 3:e uppl. Stockholm.
- Svensson, S., Svensson, M. & Tjernberg, M. 1999. *Svensk fågelatlas*. Vår Fågelvärld, supplement nr 31.
- Väisänen, R.A., Lammi, E. & Koskimies, P. 1998. *Muuttituva pesimälinnusto*. (på finska).
- Wahlberg, T. 1993. *Kunskapen om fåglar*. Bokförlaget EKO & Rabén & Sjögren.

Författare

Lena Bondestad 2000. Rev. Martin Tjernberg 2010.